Anul XVI.-Nr. 171 — 2 Lei — Editie specială — 2 Lei — Marţi 26 Iulie 1927

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE şi TELEFONICE

ABONAMENTE — ÎN ŢARA — STRAIN. Lei 200 | 3 Luni | 460; „ 380 | 6 „ | 880; „ 750 | 12 „ | 1700. Pe lună 80 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE la „VEGELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătorilor" Câte 220 lei în ţară 440 lei în străinătate pe un an

Director: STELIAN POPESCU

Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

TELEFON: Direcţia 313/72 364/54 Administraţia 313/71 Secretariatul de Redacţie 336/43 Redacţia: Coresp. cu provincia 302/98—335/31

FUNERARIILE REGELUI FERDINAND I

La Cotroceni. - La gara de Nord. - La Curtea de Argeş

Eri dimineaţă, rămăşiţele pământeşti ale Marelui Rege Ferdinand I au fost transportate la Curtea de Argeş, spre a fi depuse spre veşnică odihnă alături de acele ale primului rege al României, Carol şi ale Reginei Elisabeta.

Încă dela ora 5 dimineaţa, zeci de mii de persoane, din toate colţurile Capitalei, se îndreptau spre bulevardele Independenţei, şi Elisabeta, căile Victoriei şi Griviţei, pe unde urma să treacă cortegiul mortuar.

Frânghiile întinse la marginea trotuarelor au fost de data aceasta inutile, în urma măsurilor luate de d. general Nicoleanu, prefectul poliţiei.

Aspectul străzilor

Pe bulevardul Elisabeta şi pe calea Victoriei, mulţimea a luat cu asalt trotuarele. Jandarmii şi vânătorii ţin cu străşnicie ordinea, însă mulţimea este nerăbdătoare să vadă convoiul mortuar.

În înghesuială se văd mame cu copilaşi în braţe, care abia mai pot sta din cauza aglomeraţiei, căci norodul se tălăzuieşte dintr'un loc în altul, cu speranţa, că doar va ajunge la frânghia salvatoare, de unde să poată privi în voe trecerea cortegiului.

La toate casele depe bulevardul Elisabeta, în tot lungul căilor Victoriei şi Griviţei, drapele tricolore cernite, în mare doliu, trimeteau în dimineaţa aceasta clară, senină şi strălucitoare de vară, fâlfâitul lor de adio, omagiu respectos, Regelui Bun şi Mare, care trecea pentru ultima dată prin Capitala Sa, pe această cale a Victoriei, care L-a văzut deatâtea ori puternic şi falnic, primind defilarea armatei Sale victorioase, armata ţării, — în faţa Palatului Său Regal, tezaur scump de amintiri şi de nădejdi.

Peste tot, la ferestre, erau aşternute covoare naţionale, Capitala întreagă înghesuindu-se să vadă pentru ultima dată, rămăşiţele scumpe tuturor, pe Regele Ferdinand, întregitor de ţară.

La auzul celor 101 lovituri de tun, cari anunţau terminarea ceremoniei şi pornirea cortegiului mortuar, ceva s'a desprins din sufletul fiecăruia; emoţia puternică stăpânea şi sunetul clopotelor oraşului cu 300 de biserici, mărea jalea şi durerea tuturor.

La palatul Cotroceni

Membrii Corpurilor legiuitoare; cavalerii ordinului „Mihai Viteazul"; veteranii din războiul 1877—78; invalizii de război; delegaţia ofiţerilor de rezervă şi a Uniunii luptătorilor; drapelele cu delegaţii tuturor unităţilor de trupă din ţară; delegaţiunile din ţară, aşteptau pe bulevardul Independenţei spre a se încolona în cortegiu.

SERVICIUL RELIGIOS

La ora 8 dim., au început să sosească la palatul Cotroceni persoanele oficiale, spre a asista la serviciul religios.

Erau de faţă I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea şi d. G. Buzdugan, membrii regenţei, membrii corpului diplomatic şi anume: monsegniorul Dolci, nunţiul papal; Clinchant, ministrul Franţei; R. Hyda Grey, ministrul Angliei; Culberston, ministrul Americei; dr. R. Lukes, ministrul Austriei; Moushakoji, ministrul Japoniei; marchizul Durazzo, ministrul Italiei; baron Villany, ministrul Ungariei; baron Alströmer, ministrul Suediei; Kunzelzizersky, ministrul Cehoslovaciei; Pomenoff, ministrul Bulgariei; Broderedo, ministrul Portugaliei; M. Nuksa, ministrul Letoniei; Husein Raghib bey, ministrul Turciei; von Mutius, ministrul Germaniei; Schneidauer, ministrul Belgiei; Hamid bey Khului, ministrul Egiptului; de Cardenas, ministrul Spaniei; von Nagel, ministrul Olandei; Paul Ritter, însărcinat de afaceri al Elveţiei; Collas, ministrul Greciei, Poklevsky-Koziel; Dogani, consulul Albaniei şi întreg personalul legaţiunilor şi ataşaţii militari; apoi d-nii I. Brătianu, prim-ministru; I. G. Duca, ministrul de interne; Titulescu, ministru de externe; Vintilă Brătianu, ministru de finanţe; Stelian Popescu, ministru de justiţie; dr. Angelescu, ministrul instrucţiunii; dr. Lupu, ministrul muncii, Argetoianu, ministrul domeniilor; general Paul Angelescu, ministrul de răsboi; C. Hiott, ministrul palatului; Nistor, ministrul lucrărilor publice, Mrazec, ministrul industriei; Inculeţ, ministrul sănătăţei, Dimitriu, ministrul comunicaţiilor; Franasovici şi Cipăianu, subsecretari de stat; Al. Averescu, Barbu-Ştirbey, Iuliu Maniu, N. Iorga, Vaida-Voevod, Mihai Popovici, I. Mihalache, I. Th. Florescu, V. Sasu, C. Banu, general Mosoiu, general Văitoianu, P. P. Negulescu, St. Cicio Popp, V. Goldiş, Nicolaescu, preşedintele Senatului, N. Săveanu, preşedintele Camerei, G. Derussi, Gr. Trancu Iaşi, Manoilescu, Sever Bocu, Al. Cussi, I. Zaharoff, A. D. Mincu, I. Costinescu, primarul Capitalei, general Cerbacev, Ghica, secretar general la externe, Al. Popescu-Necşeşti, secretar general la justiţie, Budurăscu, secretar general la interne, Gh. Brătianu, Al. Ionescu, Ig. Mircea, Ghiaţă, prefectul judeţului Ilfov, Petrovici, dr. Jianu, amiral Coandă, Oscar Niculescu, Miclescu şi Mladoveanu, preşedinţi la Curtea de Casaţie, Stambulescu, procuror general la Casaţie, I. Mitilineu, Ţigara Samurcaş, Toni Iliescu, Cerchez, episcopii Hossu, Frenţiu şi Ciser, Trăsnea-Greceanu, R. Volnescu, rabinii dr. Niemerover şi Schor, general Răşcanu, D. Cernescu, procuror general, I. Dobrescu, prim-procuror; M. Cantacuzino, Bogdan, rectorul Universităţei din Iaşi; Andrei Ionescu, general Văleanu, Lascăr Antoniu, Ch. A. Cantacuzino, Hagiopol, Barbu Dumitrescu, Poenaru, etc.

D-nele de onoare Mavrodi, Lahovary, Procopiu şi Plagiano.

D-nii generali Pressan, Mărdărescu, Nicoleanu, prefectul poliţiei, Referendaru, Petalla, Cihorsky, Razu, Sinescu, Ghinescu, Gorschi, Broşteanu, Nică, Samsonovici, Constantinidi, Toma Dumitrescu, Simionescu, Vinescu, Rasoviceanu, amiralii Gracosky, Scodrea şi Niculescu Rizea, colonelii Spiess de Bracioforte, Călătorescu, Milicescu, etc.

SOSIREA FAMILIEI REGALE

După câteva minute, au intrat în camera mortuară MM. LL. Regina Maria, Regele Alexandru şi Regina Marioara ai Iugoslaviei, Regina Elisabeta, AA. LL. RR. Principele Nicolae, Principele de Hohenzollern şi Principele Hohenlohe, Principesele Elena şi Ileana.

M. S. Regele Alexandru şi AA. LL. RR. Principii Nicolae, de Hohenzollern şi de Hohenlohe au scos săbiile şi au luat locurile ofiţerilor de gardă de la cele patru colţuri ale catafalcului, unde au făcut garda de onoare în tot timpul serviciului religios.

În faţa catafalcului s'au aşezat d-nii general Pressan, care ţinea perna cu Coroana de oţel, încadrat de d-nii generali Referendaru şi Petalla şi d. general Mărdărescu, care ţinea perna cu bastonul de mareşal, încadrat de d-nii generali Razu şi Sinescu.

La dreapta catafalcului, au luat loc membrii Familiei Regale, având în dreapta pe membrii casei regale şi în stânga pe d-nele miniştrilor străini, miniştrilor şi ataşaţilor militari.

La stânga catafalcului se aflau membrii regenţei şi membrii guvernului având în dreapta pe şefii misiunilor străine, ambasadorii speciali, foştii miniştri şi ataşaţii militari, iar în stânga pe foştii primi-miniştri, preşedinţii Corpurilor legiuitoare, preşedinţii Curţii de Casaţie, generali.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Patriarhul dr. Miron Cristea, asistat de mitropoliţii Pimen şi Nicolae, arhiepiscopul Gurie, episcopii Stroe, Justinian, Cosma, Grigore, Ghenadie şi Gherontie şi de clerul Patriarhiei.

Răspunsurile au fost date de corul Patriarhiei, sub conducerea d-lui Cucu, iar „Prohodul" a fost cântat de corul soc. „Carmen".

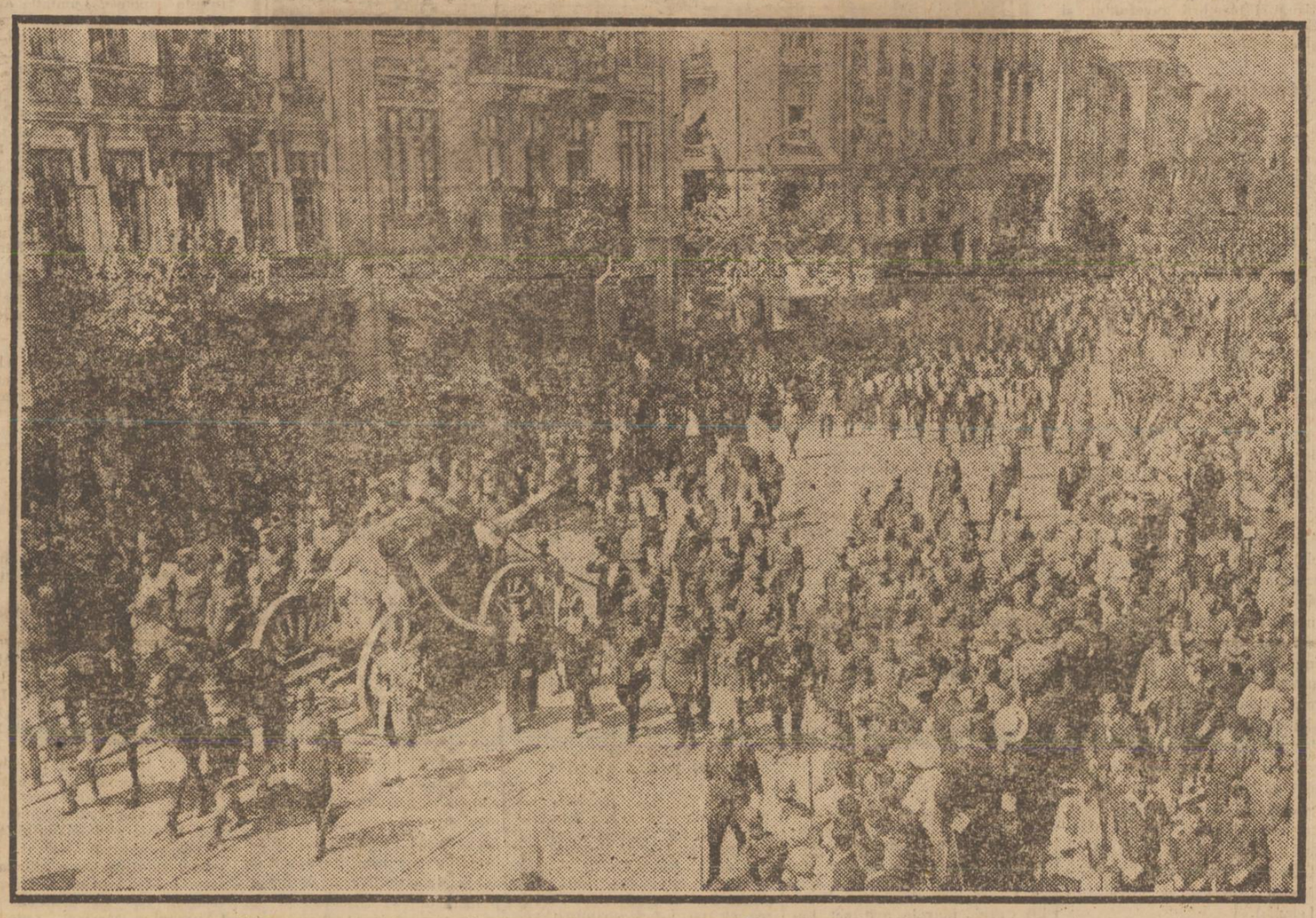

Cortegiul funebru pe Calea Victoriei

Aşezarea sicriului pe afetul de tun

E ora 9 dimineaţa. Înalţii demnitari ai Ţării şi comandanţii superiori ai oştirei scoboară treptele palatului. Înaintea lor, patru ofiţeri din „Vânătorii de munte", cavaleri ai ordinului „Mihaiu Viteazul" şi aghiotanţii regali duc pe umerii lor sicriul în care a fost aşezat corpul marelui Rege Ferdinand I.

Deodată, se aud fanfare puternice. Se intonează imnul regal şi sicriul, înfăşurat în purpură, este aşezat pe un afet de tun. Deasupra sicriului, M. S. Regina Maria presărase cu grije, câţiva trandafiri albi din grădina parcului. Carul funebru era tras de 6 cai negri, duşi de zăbale. Căpitanii: Brătescu, Pociovilişteanu, Teodorescu, Pop, Grumăzescu şi Pascal din artilerie, mergeau alături.

Afetul de tun a fost amenajat special în arsenalul armatei, după indicaţiunile date de d. general Munteanu, inspector tehnic şi director superior al armamentului. Este un afet de tun de 120 mm. şi cel mai mare ce s'a construit la noi până acum. În faţa platformei: stema ţării îmbrăcată în zăbranic de doliu, iar în ambele părţi ale afetului semnul regal, deasemeni îmbrăcat în zăbranic. O eşarfă tricoloră pe care a fost imprimată stema ţării, înfăşură sicriul.

Cordoanele erau ţinute, cele din dreapta de d-nii I. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri şi Nicolaescu, preşedintele Senatului, alături d-nii generali Hanţu şi Jitianu. Cele din stânga erau ţinute de d-nii Oscar Niculescu, preşedintele secţiei I a Casaţiei, N. N. Săveanu, preşedintele Camerei, iar alături amiralul Scodrea şi d. general Broşteanu.

Cortegiul era deschis de d. Stârcea, maestrul de ceremonii şi maiorul P. Lazăr.

La geamurile palatului, fete tinere şi flăcăi, bătrâne şi bătrâni, îngrijitori şi oameni de increderе, toţi din personalul devotat al marelui Rege, îşi duc batistele îndoliate la ochii storşi de atâtea nopţi şi zile de veghe.

Formarea cortegiului

O nouă salvă de puşti. Carul funebru porneşte. În urma lui, imediat, vin A. S. R. Principele Nicolae în uniformă de marinar, având la stânga pe M. S. Regele Alexandru I al Iugoslaviei îmbrăcat în uniformă de colonel de vânători — M. Sa fiind patron al reg. 9 vânători; în stânga M. S. Regelui Alexandru, A. S. R. Principele Wilhelm de Hohenzollern, nepotul Regelui Ferdinand, la dreapta A. S. R. Principele de Hohenlohe.

Veneau apoi calul alb al Regelui Ferdinand cu şeaua îndoliată, condus de d-nii: col. Drossu, directorul reşedinţelor regale şi T. Ionescu, şeful grajdurilor regale; d. G. Buzdugan, membru în regenţă, membrii guvernului; foştii preşedinţi de consiliu, fostul preşedinte al consiliului dirigent, foştii preşedinţi ai Corpurilor legiuitoare; foştii miniştri; corpul diplomatic şi miniştrii plenipotenţiari acreditaţi; secretarul general şi directorul protocolului din ministerul afacerilor streine; membrii Corpurilor Legiuitoare; primarul Capitalei; ofiţerii generali în activitate şi rezervă; membrii Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie; delegaţia reg. 25 inf. „R. F." din Iugoslavia, compusă din d-nii colonel Mihail Vassitsch, maiori Ivan Bajitch şi Vladislav, căpitan Stayeritch, subl. Ivan Vonkovitch şi plutonierul major Ivan Radman, cari au adus, ca un omagiu al acestui regiment, o coroană de lauri lucrată în argint şi cu panglici de aur, având următoarea inscripţiune: „Reg. 25 inf. de linie, şefului său M. S. Regelui Ferdinand la moartea sa". Delegaţia a fost condusă de d. maior Precup, din reg. 9 vânători.

Urmau membrii consiliului legislativ; Înalta Curte de Conturi; membrii Academiei Române; consiliul superior administrativ; profesorii universitari şi ai Academiei de înalte studii comerciale şi industriale; directorul politehnicii; guvernatorul Băncii Naţionale cu toţi directorii generali; eforii spitalelor civile şi reprezentanţii cultelor şi ai comunităţilor minoritare; înalţii funcţionari ai statului; biroul soc. de geografie; consiliul Băncii Naţionale; directorul fundaţiunii Carol I şi directorul fundaţiunii Ferdinand I; Curţile şi tribunalele; baroul din Capitală cu consiliul de disciplină; primarii de sectoare şi membrii consiliului municipiului Bucureşti şi primarii municipiilor din întreaga ţară, ziariştii, Camerele de comerţ, funcţionarii publici superiori şi corpul didactic, etc.

•

De pe treptele palatului, M. S. Regina Maria, M. S. Regina Iugoslaviei, M. S. Regina Elisabeta, A. S. R. Principesa mamă Elena şi A. S. R. Principesa Ileana, în mare doliu, au trimis un ultim salut Marelui Rege.

Cei cari s'au uitat în urmă şi au privit chipurile zdrobite de durere ale Reginelor şi Principeselor, rămase pironite de uşa palatului, nu şi-au putut reţine lacrimile.

PE BUL. „INDEPENDENŢEI"

Cortegiul astfel format, porneşte printre alcele adumbrite de stejari ale parcului Cotroceni, până la intrarea principală a palatului. De aci, pe bul. Independenţii şi până la podul Elefterie, cortegiul din faţa afetului era astfel alcătuit: prefectul poliţiei Capitalei, un escadron din reg. de escortă regală, corurile, mitropoliţii şi episcopii cultelor naţionale şi clerul, invalizii de război, cavalerii ordinului „Mihai Viteazul", văduvele de război, ofiţerii de rezervă, veteranii campaniei 1877—78, delegaţiile „Asociaţiei ofiţerilor de rezervă" şi ai „Uniunii luptătorilor", drapelele cu delegaţii tuturor unităţilor de trupă, sub comanda d-lui general Stângaciu, d. general Prezan ţinând coroana de oţel, având la dreapta pe d. general Petala, iar la stânga pe d. general Referendaru; d. general de corp de armată Mărdărăscu, ţinând perna cu bastonul de mareşal al Regelui Ferdinand I şi având în stânga pe d. general Sinescu, iar în dreapta pe d. general Razu.

Cortegiul, — închis de reg. de jandarmi Bucureşti, sub comanda d-lui col. Călătorescu, lt.-col. Melicescu şi maior Praporgescu — a ajuns în dreptul podului Elefterie unde, d. general Popescu, comand. corp. II de armată şi statul major al acestui corp, au dat onorurile. În cele patru colţuri ale podului, erau aşezate mari vase cu tămâie şi smirnă.

PE BULEVARDUL ELISABETA

Ambele trotuare ale bul. „Elisabeta" erau întesate de public. În piaţa „Mihail Cogălniceanu", erau aşezate deasemenea vase cu tămâie şi smirnă, îmbrăcate în zăbranic. La „Casa corpului didactic", la liceul „Lazăr", „Monitorul oficial", în grădina Cişmigiu, la ministerul lucrărilor publice, teatrul „Popular", „Eforia spitalelor civile", „Cercul avocaţilor", sediul partidului liberal, ziarul „Viitorul", pe la ferestrele şi acoperişurile acestor imobile, mii de cetăţeni în doliu, aşteptau cu mare emoţie şi tristeţe trecerea cortegiului regal.

Pe tot acest parcurs, corul „Asociaţiei creştine ortodoxă Patriarhul Miron" a cântat diferite imnuri religioase şi rugăciuni.

•

La Cercul militar, balconul era îmbrăcat în doliu. Frontonul principal era acoperit cu un tricolor îndoliat, iar steagul cel mare, arborat, era cernit în întregime.

Pe terasa din faţa Cercului militar erau aşezate pe piedestale cernite urne funerare şi un cenotaf din care se ridica drept la cer, fum de tămâie şi smirnă, jertfă pentru cel Atotputernic.

Şi mulţimea aşteaptă cu neliniştе cortegiul. Pe trotuarul strimt al căei Victoriei, poliţia şi jandarmii ţin rânduială.

Porticele teatrului Naţional erau îndoliate, steaguri tricolore cernite aduc ultimul omagiu.

În grădiniţa din faţa teatrului, sunt aşezate iarăş, pe piedestale înalte, urne din care fumegă prinos de jertfă.

În faţă, un escadron din reg. 4 roşiori „Regina Maria", sub comanda lt.-colonel Modreanu şi a ofiţerilor escadronului, îmbrăcaţi în mare ţinuţă, dau ultimul salut Regelui.

Deasupra, o escadrilă de avioane vireazâ în perfectă ordine, păsări imense profilate în clarul cerului albastru.

O clipă cortegiul se opreşte. A ajuns în faţa palatului Regal. Drapelul coborît la jumătate, iar intrarea principală cernită.

Toată lumea simte fiorul clipei care se înstăpâneşte pe sufleţe şi amintirea fuge spre trecut, spre clipele pe care le-am trăit deatâtea ori, la ceremonii, în împrejurări solemne.

Regele Ferdinand a murit, dar El trăeşte veşnic în amintirea poporului Său.

Lângă mine, o femeie plânge încet; alături alta, iar studenţii adunaţi în piaţa Fundaţiei, îngenunche în faţa steagului, care pentru ultima dată se înclină în faţa Aceluia care a purtat atâta grijă şi dragoste studenţimii universitare.

În stânga, pe trotuarul Palatului Regal, se află aşezată stema ţării înconjurată de drapele tricolore cernite, la mijloc cu iniţialele F. F. iar dedesupt, la mijlocul trotuarului, un tricolor cernit, pe care se aflau aplicate benţi late, tot de tricolor. În faţă, două urne din care fumega tămâia.

Fundaţia Carol era şi ea cernită, iar balcoanele Automobil-Clubului Regal erau înfăşurate în tricolor cernit.

Mulţimea imensă, era aşezată ciucure la balcoane şi ferestre. Foarte mulţi, care nu mai aveau loc, se urcaseră pe acoperişul casei Ciobanu şi al clădirilor dimprejur, spre a privi trecerea cortegiului.

În faţa fundaţiei Carol, în faţa Ateneului, îndoliat în întregime, erau aşezate iarăş urne, deasupra cărora atârnate de stâlpi, lămpile trimeteau razele lor şterse în lumina soarelui.

În faţa bisericii Albe, corul asociaţiei „Patriarhul Miron" întâmpină cu pioase rugi de slavă şi invocări, pe Regele cel mare şi bun.

Muzica aviaţiei cântă „Trăiască Regele", cortegiul se mişcă încet şi solemn în bătaia razelor de soare, chenăruit de trupele din marină, în ale căror baionete, soarele trimete fulgerări scurte de raze.

Pe calea Griviţei, aceiaş mulţime imensă acoperă trotuarele, balcoanele împodobite cu covoare şi ferestrele. Foarte mulţi, chiar femei şi fete s'au urcat pe acoperişuri şi de acolo priveau trecerea cortegiului.

În faţa bisericei Sf-ţii Voevozi, corul Asociaţiei „Patriarhul Miron" intonează cântece de slavă. Din loc în loc, pe trotuar, sunt aşezate diferitele asociaţii şi corporaţiuni cu drapelele lor, şcoalele primare şi secundare.

În faţa gării de Nord, trupele au format un careu, care este dublat de altul mai mic format de ofiţerii din garnizoană.

În stânga, la intrare, pe mica piaţetă din faţa gării, se afla ridicat un cenotaf îmbrăcat în negru pe care era aşezat pe un suport, o mare urnă fumegândă învesmântată în catifea neagră şi tricolor cernit, strejuită de alte patru urne mai mici, argintii.

Pe acoperişurile gării de Nord şi la ferestre, mulţimea forma un brâu mişcător, pictat în nesfârşit număr de culori.

Pe treptele de intrare ale gării, drapelele tuturor regimentelor sunt strânse să dea ultimul salut Regelui Ferdinand.

Faţada gării era complet drapată şi ornată cu tricolor, un covor negru era întins, de afară până la eşirea pe peron.

Salonul regal de recepţie era deasemenea drapat în negru şi împodobit cu plante de seră.

Peste ieşirea din salon era construit un baldachin şi dealungul peronului se afla aşezat un covor roşu, acoperit cu negru.

Cortegiul soseşte în piaţa gării de Nord şi opreşte în faţa peronului.

In gara de Nord

La ora 10 şi 20, au sosit în gara de Nord MM. LL. Regina Maria, Regina Elisabeta şi Regina Marioara, AA. LL. RR. Principesele Elena şi Ileana.

La intrare, au fost întâmpinate de doamnele de onoare şi doamnele palatului şi conduse în salonul regal.

Cortegiul regal mortuar intrând în piaţa gării, gărzile cu drapelele s'au înşirat pe două rânduri, formând un coridor prin care a trecut afetul cu rămăşiţele pământeşti ale Regelui Ferdinand.

La intrare, sicriul a fost ridicat depe afet, de adjutanţii regali şi trecut prin salonul de recepţie, pe peron.

În acest moment, compania de onoare din reg. 1 grăniceri, cu drapel şi muzică, a dat onorurile, iar muzica a intonat „Imnul Regal".

MM. LL. Reginele şi AA. LL. RR. Principesele, au urmat sicriul până la vagonul mortuar, care se afla pe linia întâi, tocmai la capătul peronului, chiar în faţa compăniei de onoare.

Vagonul mortuar era un vagon regal, transformat anume pentru acest scop, având la mijloc un catafalc acoperit cu catifea roşie.

Pe din afară, vagonul era împodobit cu ghirlande verzi.

Dintre toate coroanele, s'au depus pe sicriu numai aceea a M. S. Regelui Alexandru, ale nepoţilor şi nepoatelor M. S. Regelui Ferdinand, Principii Friederic, Francisc Iosif şi Principesele Margaretta, Maria şi Alice, coroana Principelui şi Principesei Wilhelm şi Adelgunde de Hohenzollern, fratele şi cumnata Regelui Ferdinand, jerba fostului prinţ Carol, şi coroana de argint a armatei iugoslave,

Citiţi continuarea în pagina 2-a